

Wytyczne ws. postępowania z odpadami w związku z koronawirusem

fot. Główny Inspektorat Sanitarny

Wytyczne Ministra Klimatu i Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie postępowania z odpadami wytwarzanymi w czasie występowania zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 i zachorowań na wywołaną przez niego chorobę COVID-19 (w czasie trwania pandemii/epidemii)

Informacje ogólne

W związku z koniecznością zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania zachorowań na COVID-19, oraz wywołanych nim sytuacji kryzysowych określa się poniższe wytyczne dotyczące postępowania z odpadami wytwarzanymi w czasie występowania zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 i zachorowań na wywołaną przez niego chorobę COVID-19 (w czasie trwania pandemii/epidemii).

Odpady wytworzone przez osoby zdrowe takie jak: środki zapobiegawcze (maseczki, rękawiczki) stosowane np. w miejscu pracy, komunikacji miejskiej, w trakcie zakupów, w celu minimalizacji ryzyka zarażenia i rozprzestrzeniania się koronawirusa, powinny być wrzucane do **pojemnika/worka na odpady zmieszane**.

Wyjaśnienie pojęć

Kwarantanna – odosobnienie osoby zdrowej, która była narażona na zakażenie, w celu zapobieżenia szerzeniu się chorób szczególnie niebezpiecznych i wysoce zakaźnych[1].

Izolacja – odosobnienie osoby lub grupy osób chorych na chorobę zakaźną albo osoby lub grupy osób podejrzanych o chorobę zakaźną, w celu uniemożliwienia przeniesienia biologicznego czynnika chorobotwórczego na inne osoby[2].

Postępowanie z odpadami

Z odpadami wytworzonymi w miejscu kwarantanny lub izolacji przez osoby:

- które były narażone na zakażenie koronawirusem SARS-CoV-2,
- zakażone koronawirusem SARS-CoV-2,
- mające bezpośredni kontakt z osobami zakażonymi koronawirusem SARS-CoV-2,
- chorych na COVID-19

– należy postępować w sposób opisany w poniższych Wytycznych szczegółowych.

Odpady wytwarzane w miejscach kwarantanny lub izolacji, ze względu na miejsce powstawania oraz na ich skład stanowią odpady komunalne. Jednakże, z uwagi na świadomość, że odpady te wytwarzane będą przez osoby zakażone wirusem SARS-CoV-2 lub chore na COVID-19 oraz brak potwierdzonych ustaleń naukowych co do czasu aktywności koronawirusa na powierzchniach różnych materiałów wchodzących w skład odpadu, należy z tymi odpadami postępować zachowując szczególne środki ostrożności.

Wytyczne szczegółowe

A. Wytyczne dla gmin.

B. Wytyczne dla osób zdrowych objętych kwarantanną, dla osób stosujących środki zapobiegawcze np. w miejscu pracy, komunikacji miejskiej, w trakcie zakupów, w celu minimalizacji ryzyka zarażenia i rozprzestrzeniania się koronawirusa.

C. Wytyczne dla osób przebywających w izolacji.

D. Wytyczne dla podmiotów zajmujących się odbiorem odpadów i gospodarowaniem odpadami.

Wytyczne dla osób stosuje się dla całego gospodarstwa domowego, w którym taka osoba się znajduje.

A. Wytyczne dla gmin:

Dysponentami informacji o adresach osób przebywających w izolacji i kwarantannie są Wojewodowie, Policja i Ośrodki Pomocy Społecznej. Dane te nie mogą być przekazywane przez dysponentów innym podmiotom. Stąd zaleca się działanie w porozumieniu z Wojewodami, Policją, czy Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie wskazanym lit. a i b

- a) w miarę możliwości zapewnienie worków w określonym kolorze i/albo oznaczonych symbolem (np. napisem „C”), w celu jednoznacznej identyfikacji odpadów z gospodarstw domowych lub od osób z grup C;
- b) zapewnienie odbioru nie rzadziej niż co 7 dni worków, o których mowa w lit. a;
- c) zorganizowanie odpowiedniego transportu, bezpośrednio do instalacji unieszkodliwiania odpadów komunalnych worków, o których mowa w lit. a lub wyznaczonych przez gminę miejsc zbierania odpadów komunalnych z gospodarstw domowych objętych izolacją;
- d) zapewnienie dezynfekcji pojemników wielokrotnego użytku oraz środków transportu odpadów transportujących odpady z gospodarstw domowych lub od osób z grup C.

B. Wytyczne dla osób zdrowych objętych kwarantanną, dla osób stosujących środki zapobiegawcze np. w miejscu pracy, komunikacji miejskiej, w trakcie zakupów, w celu minimalizacji ryzyka zarażenia i rozprzestrzeniania się koronawirusa:

- a) odpady powinny być segregowane i wrzucane do właściwych pojemników (papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne, bioodpady, odpady zmieszane),
- b) maseczki, rękawiczki i inne środki ochronne stosowane przez osoby zdrowe powinny być uprzednio zebrane workach, które po zawiązaniu wrzucane są do pojemnika/worka na odpady zmieszane.

C. Wytyczne dla osób przebywających w izolacji (wytycznymi tymi obejmuje się także odpady wytwarzane w obiektach/na obszarze kwarantanny zbiorowej, którą obejmowani są obywatele Polski np. wracający do kraju).

- wysoce zalecane jest, aby odczekać 72 godziny od zamknięcia worka – przed przekazaniem worka z odpadami do odbioru;
- osoba przebywająca w izolacji umieszcza odpady w worku przeznaczonym na ten cel, w miarę możliwości worki spryskać preparatem wirusobójczym;
- worka z odpadami nie należy wypełniać powyżej $\frac{3}{4}$ jego pojemności i nie zgniatać;
- po wypełnieniu worka, osoba przebywająca w izolacji, zawiązuje worek i po ustaleniu z osobą wynoszącą odpady z miejsca izolacji wystawia worek z odpadami z pomieszczenia, w którym przebywa;
- osoba wynoszącą odpady z miejsca izolacji wkłada (w rękawiczkach) wystawiony przez osobę w izolacji worek do drugiego worka, zawiązuje/zamyka go i zabezpiecza przed przypadkowym otwarciem w chwili jego odbioru (oprócz dokładnego zawiązania worka, można zamknąć go dodatkowo przy pomocy taśmy samoprzylepnej lub sznurka) oraz oznacza datę oraz godzinę zamknięcia worka;
- worek z odpadami należy przenieść w rękawiczkach do miejsca przeznaczonego do gromadzenia odpadów i umieścić w oznakowanym pojemniku przeznaczonym na te odpady, w miarę możliwości będącego w posiadaniu odbierającego;
- przed i po każdej czynności związanej z pakowaniem/przenoszeniem odpadów, używać rękawic ochronnych, myć i/lub dezynfekować ręce;
- odpady, których nie można łączyć z innymi odpadami (tj. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, zużyte świetlówki) powinny być pozostawione w domu w czasie izolacji i przekazane do systemu gminnego, kiedy będzie można opuścić miejsce izolacji.

- Magazynowanie odpadów, o których mowa powyżej, w miejscach przeznaczonych do gromadzenia odpadów, z wyłączeniem zabudowy jednorodzinnej, prowadzi się w zamykanych pojemnikach lub kontenerach,

oznakowanych, w sposób zabezpieczający przed rozprzestrzenianiem odpadów, zabezpieczonych przed dostępem osób postronnych oraz zwierząt.

- Magazynowanie odpadów w zabudowie jednorodzinnej prowadzi się w miejscach wyznaczonych na terenie posesji w zamykanych pojemnikach, oznakowanych, w sposób zabezpieczający przed ich rozprzestrzenianiem, dostępem osób postronnych oraz zwierząt.

D. Wytyczne dla podmiotów zajmujących się odbiorem i gospodarowaniem odpadami:

1. odpady, zgodnie z wstępnymi wytycznymi Komisji Europejskiej, po 9 dniach przestają stanowić zagrożenie,
2. jeżeli worek, o którym mowa w Części A lit. a jest rozerwany lub niezamknięty należy w miarę możliwości poinformować osobę, która worek wystawiła (np. przez umieszczenie kartki na drzwiach) o konieczności szczelnego zamykania odpadów,
3. zaleca się, aby odpady selektywnie zebrane były w miarę możliwości magazynowane przez 9 dni przed skierowaniem ich do przetworzenia,
4. odpady w workach, o których mowa w Części A lit. a, nie powinny być przetwarzane z udziałem osób sortujących – w przypadku braku możliwości technicznych przetwarzania wyłącznie na liniach całkowicie zautomatyzowanych bez udziału człowieka, odpady należy kierować bezpośrednio do unieszkodliwiania (zaleca się termiczne przekształcanie lub bezpośrednie składowanie najlepiej na składowiskach z instalacją do aktywnego odgazowania),
5. w przypadku niedoboru personelu w świadczeniu usług odbierania lub zagospodarowywania odpadów zaleca się:

- zmniejszenie częstotliwości odbioru selektywnie zebranych odpadów z frakcji szkła, papieru, metali i tworzyw sztucznych,
- zapewnienie w pierwszej kolejności przetwarzania odpadów, o których mowa w Części A. lit. a

- w celu zapewnienia ciągłości odbioru i przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i bioodpadów,

1. zaleca się ustanawianie szczególnych warunków pracy dla starszych pracowników;
2. w miarę możliwości i potrzeb zaleca się zapewnienie środków ochrony indywidualnej tj. okulary lub przyłbice, maski, rękawiczki i ubrania robocze.

- Osobom mającym bezpośredni kontakt z odpadami gromadzonymi w workach, o których mowa w Części A lit. a, zaleca się:

- a) stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej, takich jak gogle, przyłbice, maski, rękawiczki, odzież robocza i ochronna,
- b) ścisłe przestrzeganie podwyższonych norm higieny, w tym częste zmiany i czyszczenie środków ochrony indywidualnej oraz pranie odzieży roboczej; wymiana rękawic;
- c) regularne dezynfekowanie urządzeń, kabin samochodowych, kabin urządzeń na liniach sortowniczych w zakładach,
- d) w miarę możliwości częste mycie rąk i ich dezynfekcja,
- e) wyposażenie pracowników w dozowniki z zalecanym płynem dezynfekcyjnym wirusobójczym do rąk.

[1] Art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239, z późn. zm).

[2] Art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.